

CĂLĂTORIE ÎN TIMP
25 ANI
ÎN FOLOSUL
COMUNITĂȚII

Viața Noastră

CONSILIUL
JUDEȚEAN
HARGHITA

Direcția Generală de Asistență Socială
și Protecția Copilului Harghita

BULETIN INFORMATIV ~ EDIȚIE SPECIALĂ ~

Călătorie în timp – 25 de ani în serviciul comunității

Munca în echipă și sărbătorile ne fac o comunitate puternică

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) Harghita a sărbătorit pe 25 noiembrie 25 de ani de existență. Ceremonia a avut loc în amfiteatrul consiliului județean. La eveniment au participat aproximativ 300 de invitați: reprezentanți de marcă ai județului, foști și actuali beneficiari, colegi și angajați de odinioară, actualmente pensionari. Co-organizatorii evenimentului au fost Asociația de Sprijin a Persoanelor Vârstnice și cu Handicap și Asociația Comite Ocland.

Evenimentul a început cu un minut de reculegere în memoria colegilor decedați. Apoi, prezentatorul Gáspár Izabella a subliniat că alegerea datei sărbătoririi aniversare nu a fost întâmplătoare – 25 noiembrie este Ziua mondială pentru eliminarea violenței împotriva femeilor, iar în acest moment de sărbătoare instituția noastră și-a reafirmat angajamentul de a sprijini victimele violenței domestice. Ceremonia a fost o adevărată călătorie în timp, în cadrul căreia organizatorii au făcut lumină asupra perioadei care a urmat după

schimbarea regimului și au reînviat cei mai importanți pași din istoria direcției, de la începutul anului 1997 până în prezent. La eveniment au fost prezenți câțiva dintre actualii și foștii beneficiari ai sistemului de protecție a copilului, care au mărturisit în unanimitate că, dacă ar fi crescut în mediul lor familial, nu ar fi realizat tot ce pretind astăzi ca este al lor. Printre ei s-a numărat și un fost beneficiar care a călcat pe urmele educatorilor, iar acest fapt descrie mai bine decât orice cuvânt munca angajaților din protecția copilului

din Harghita. Alocuțiunile și dezbaterele nostalgice au fost îmbogățite de reprezentațiile tinerilor care locuiesc în centrele direcției. Evenimentul jubiliar a fost deschis de un grup de liceeni ai Centrul de Plasament de tip Familiar (CPF) nr. 1 din Cristuru Secuiesc, membrii trupei fiind Balogh Csaba, Béni Etelka, Mihai András, Simó Paloma și Toti László. Mai târziu a urcat pe scenă Gábor Lujza, beneficiară a rețelei de asistență maternală profesionistă, care a interpretat cântecul lui Máthé Péter, intitulat „Acum trăiești” (*Most élsz*). Rafi Amanda,

de asemenea din rețeaua de asistență maternală profesionistă, a cântat la flaut Giuseppe Maria Cambini „E-moll duet pentru flaut, I articol – Allegro vivace”, împreună cu profesoara sa de muzică, Kozma Noémi, flautista trupei Role. Beneficiarii Complexului de Servicii Ocland, Bódi Erzsébet, Bándi Andrea, Kádár Angela, Bódi Arnold, Ötves Oliver și Varga Levente, au prezentat un dans de societate, în coregrafia beneficiarului Kádár Elemér. Viorel Cătălin Moldovan, student în anul III la Universitatea de Arte din Târgu-Mureș, Departamentul Artele spectacolului (Păpuși – Marionete),

beneficiar al Complexului de Servicii Miercurea Ciuc a cântat una dintre propriile sale compoziții cu acompaniament de chitară, apoi Acatrinei Maximilian, din rețeaua de asistență maternală profesionistă, a interpretat piesa lui Costache Pompieru „Sârba Lui Pompieru”. Ceremonia a fost încheiată de Serbán Noémi, beneficiară a CPF nr. 1 din Cristuru Secuiesc, care a cântat melodia din filmul „Băieții din strada Pál” (*Pál utcai fiúk*), intitulată „Grund”.

La finalul evenimentului, cei prezenți au putut viziona expoziția de fotografii ale beneficiarului Karácsony Miklós și ale colegului

nostru Szökő Sándor, amenajată în sala 13 a consiliului județean. Miklós este beneficiar al rețelei de asistență maternală profesionistă, iar două dintre fotografiile sale au fost deja prezentate într-o expoziție din Ungaria, două au câștigat un premiu special în cadrul concursului de fotografii „Kontraszt” organizat de Asociația „Turul Madár” în octombrie 2019, iar o fotografie a devenit copertă a cărții Fundației Csányi, intitulată „Primăvara închisă”, publicată în 2020. Lucrările lui Szökő Sándor au fost realizate cu ocazia „Zilelor Talentelor”, eveniment cu o tradiție de 12 ani.

Deputatul Zakariás Zoltán:

„DGASPC Harghita înregistrează un profit permanent și pe termen lung”

La ceremonia jubiliară deputatul Zakariás Zoltán a fost primul care a salutat comunitatea celebratoare. Politicianul a mulțumit pentru invitație și a declarat că a acceptat-o imediat pentru că nu poate uita cei trei ani petrecuți ca și consilier județean în „Colegiul director” al

DGASPC Harghita. El a afirmat că i-a făcut plăcere să lucreze în această comunitate entuziastă. „Primul meu șoc ca și consilier județean a fost când m-am confruntat cu faptul că DGASPC are aproape 900 de angajați. Acest lucru a fost nou pentru mine și mi-

am dat seama că este una dintre cele mai mari companii din județul Harghita, dacă o putem numi astfel. Ca și companie, evident că nu este un producător de profit, nu este angajată în activități orientate spre profit, dacă ne uităm la profit în termeni monetari. Pe de altă parte, direcția înregistrează cu siguranță un profit permanent și pe termen lung, întrucât activitatea pe care o desfășurați oferă o șansă, o altă șansă și din nou, o altă șansă acelor tineri care, din anumite împrejurări, ar putea să se piardă fără ea, sau altfel ar putea ajunge pe drumuri, iar acest lucru clar poate fi rezervat ca profit”, a spus deputatul. Politicianul a subliniat că legislația nu întotdeauna îi favorizează imediat pe angajații direcției sociale, dar are încredere că CJ Harghita va acorda o atenție deosebită acestei activități și în viitor, și va oferi angajaților instituției condițiile necesare pentru ca aceștia să își poată dedica energia acestei activități milostive.

Petres Sándor, prefectul județului Harghita:

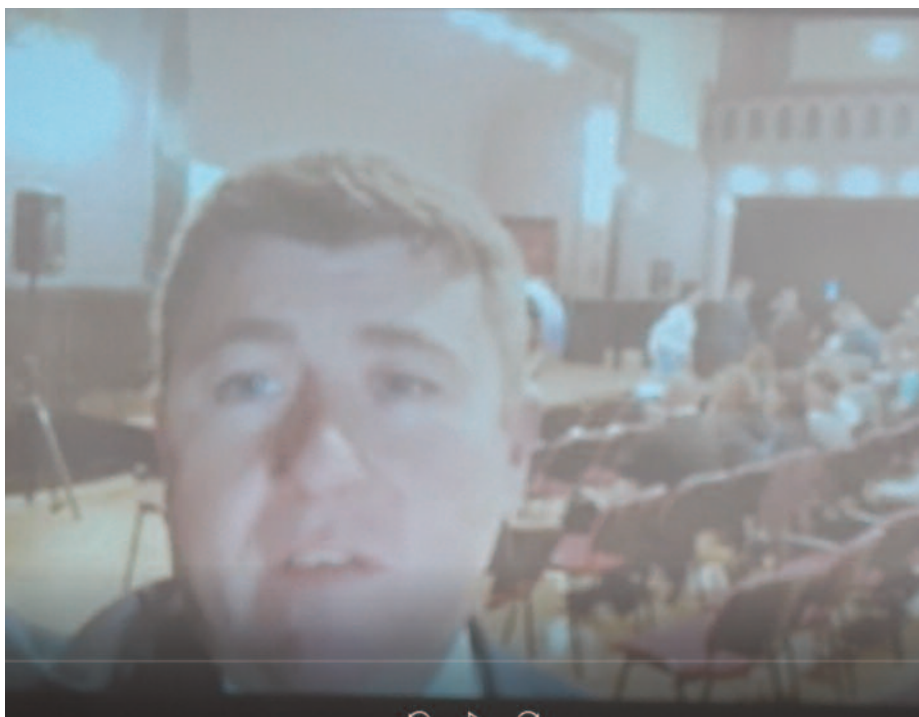
„Faceți o treabă care necesită credință de nezduncinat, rezistență și o atenție enormă”

Petres Sándor, prefectul județului Harghita a afirmat că după 25 de ani se cade să aducem mulțumiri celor care au visat această instituție, celor care au realizat acest vis, celor care au lucrat aici și celor care lucrează aici. Referindu-se la titlul evenimentului, prefectul a afirmat că angajații direcției nu sunt doar în slujba comunității, ci și în slujba celor mai nevoiași ai comunității. „Faceți o muncă care necesită credință de neclintit, rezistență și o atenție enormă. Vă mărturisesc sincer, acum câțiva ani abia am avut puterea să mă uit la una dintre spectacolele centrelor prezentate la un eveniment, darămite să vă fac munca de zi cu zi. Aveți tot respectul și mulțumirile mele, și am încredere că bunul Dumnezeu vă va da putere, sănătate și răbdare ca să vă puteți continua munca”, a conchis prefectul.

Borboly Csaba, președintele CJ Harghita:

„Trebuie să ne menținem chiar și într-un sistem nedrept”

Președintele Consiliului Județean Harghita, Borboly Csaba, nu se afla la reședința de județ, dar datorită tehnologiei s-a conectat online și a salutat comunitatea adunată. El a

subliniat cât de frumoasă, valoroasă, dar în același timp cât de grea este munca aleasă ca profesie de asistenții sociali. Borboly Csaba s-a referit și la dificultățile finan-

ciare, subliniind că județul Harghita este într-o situație mai dificilă decât județele mai mari, unde veniturile din impozit sunt mai mari și beneficiarii sunt mai puțini, în timp ce în județul Harghita este exact invers. „Din acest punct de vedere sistemul este nedrept, iar noi trebuie să ne menținem într-un sistem inechitabil” a spus Borboly Csaba. Președintele CJ a mulțumit pentru activitatea exemplară a angajaților și a felicitat instituția pentru numeroasele proiecte UE care au fost depuse și finalizate. „Consiliul județean continuă să sprijine funcționarea rețelei sociale, face tot posibilul în materie de finanțare, deși responsabilitatea legiuitorilor bucureșteni este esențială în această materie” a afirmat Borboly Csaba, referindu-se la dificultățile de strângere de fonduri.

Bíró Barna Botond, vicepreședintele CJ Harghita:

„V-ați asumat cea mai cutezătoare sarcină, să dați vise celor cărora nu le-au fost date în familia biologică”

Vicepreședintele CJ Harghita, Bíró Barna Botond, a salutat participanții, a mulțumit directorului DGASPC, Elekes Zoltán pentru invitație și pentru cooperarea corectă și onestă pe care a experimentat-o în ultimii ani. El a apreciat că munca prestată de direcție nu poate fi făcută de oricine, iar despre această activitate este imposibil a se vorbi fără lacrimi și fără a avea inima grea. „Sunt activități care pot fi făcute doar cu profesionalism. Este unul dintre meseriile cu cea mai mare responsabilitate”, a spus vicepreședintele CJ. El s-a referit și la titlul sărbătorii jubiliare: „La spatele meu scrie »în slujba comunității«. De fapt, când vorbim despre comunitate, ne gândim la viitor. În acest fel, în fiecare zi faceți tot ce puteți în slujba viitorului” a subliniat

Bíró Barna Botond. El a adăugat că „v-ați asumat cea mai cutezătoare sarcină: să dați vise celor cărora nu le-au fost date în familia biologică. Le oferiți copiilor vise pe care le pot urma, în care să creadă, îi pregătiți să muncească pentru acele vise și să își construiască un viitor care le permite să fie membri puternici ai unei societăți puternice”, a spus vicepreședintele CJ, apoi a accentuat că o societate este puternică atunci când nu renunță la cei care, fără vina lor, încep viața cu un dezavantaj. „Putem vorbi cu mândrie despre DGASPC Harghita, întrucât suntem pe locul 6 la nivel național și, după cum a spus președintele CJ Harghita nu este un județ bogat, deci este o realizare foarte bună. Sunteți vreo șapte sute și ceva de angajați, dar se pare

că județul Harghita are cei mai puțini îngrijitori per beneficiar”, a declarat Bíró Barna Botond. El s-a referit și la problemele financiare din anii trecuți și a declarat: „Nu v-am lăsat niciodată fără acoperire, nici până acum, și nu vă vom lăsa nici în viitor. Cel mai mare ajutor pentru noi este munca pe care o faceți zilnic, când vedem că tinerii care pleacă din sistem se integrează în societate, își planifică viitorul, își întemeiază o familie și se bucură de tot ceea ce numim plai natal, acasă. 25 de ani reprezintă mult timp. Vă doresc să lucrați și în următoarele decenii cu aceeași dăruire, angajament, rezistență și răbdare cu care v-ați făcut munca până acum. Dumnezeu să vă binecuvânteze și La Mulți Ani DGASPC Harghita!” și-a încheiat discursul Bíró Barna Botond.

Elekes Zoltán:

„Le mulțumesc foștilor și actualilor mei colegi pentru munca dedicată, le mulțumesc copiilor noștri și foștilor beneficiari pentru că au demonstrat că munca pe care am investit-o în ei a meritat”

După discursurile rostite, directorul DGASPC Harghita, Elekes Zoltán și-a exprimat recunoștința față de oaspeții de rang înalt care au salutat comunitatea de muncă cu cuvinte frumoase, a mulțumit tuturor angajaților și foștilor angajați pentru munca dedicată, copiilor și foștilor beneficiari, care au dovedit de-a lungul timpului că munca investită în ei a meritat, întrucât și-au găsit locul în viață. Directorul a salutat și colegile care poartă nume de Katalin și își serbează onomastica. El a subliniat că de-a lungul anilor direcția a trebuit să facă față multor situații dificile dar, în ciuda acestui fapt, comunitatea de lucru are în spate o perioadă plină de rezultate. Directorul instituției a făcut lumină

asupra perioadei care a urmat după schimbarea regimului și a reînviat cei mai importanți pași din istoria direcției, de la începutul anului 1997 până în prezent. „La început, direcția funcționa cu doar câțiva angajați, dar în prezent lucrăm cu peste șapte sute de colegi pentru a ajuta copiii care trăiesc în sistem și adulții care se află în situații defavorizate social. A fost mult de lucru, pentru că în perioada care a urmat schimbării, România s-a confruntat cu neajunsuri uriașe, și pentru că a vrut să urmeze exemplul occidental, trebuia făcut imediat ceva pentru a le rezolva. Protecția copilului și rețeaua socială este prima instituție pe care parlamentul a descentralizat-o

aproape imediat”, a spus Elekes Zoltán. El a adăugat că la început nu exista nici măcar o lege care să prevadă modul de desfășurare a activității. „În ciuda dificultăților, au fost create case de tip familial cu câțiva beneficiari în locul orfelinatelor mari. De-a lungul anilor, am realizat din ce în ce mai mult pentru beneficiari: am organizat programe de dezvoltare a talentelor, programe de sport și activități care vizează învățarea. Din păcate, din 2017 lipsa bugetului a devenit o problemă anuală, dar după cum am auzit în prezentarea domnului președinte și a domnului vicepreședinte, sunt promisiuni că fondurile necesare funcționării instituției vor fi asigurate în continuare”, a spus directorul.

Kalányos Ottó, preot catolic, fost beneficiar:

„Eu, Kalányos Ottó, un copil țigan, sunt recunoscător pentru ceea ce am realizat cu ajutorul dvs.”

„Lăudat să fie Domnul nostru Iisus Hristos!” - cu aceste cuvinte a pășit la microfon fostul beneficiar al direcției, preotul Kalányos Ottó. El a subliniat că simte recunoștință și respect față de persoanele care i-au îndrumat pașii în copilărie. „În timp ce stau în fața dvs. sunt cuprins de un amalgam de sentimente și simt că îmi este greu să vorbesc. Totuși, voi încerca să-mi exprim recunoștința. În inimile tinerilor care trăiesc în sistem există recunoștință, deși nu o putem exprima așa cum ar trebui. Totuși, suntem plini de sentimente, suntem plini de iubire, vrem să iubim. Dvs. vă faceți munca cu dăruire, însă de multe ori treceți neobservați. Dvs. ne ajutați să ne dezvoltăm în dragoste, să ne întărim spiritual. Așa cum am auzit cântecul precedent (înainte de discurs a fost interpretată melodia lui Máté Péter „Acum trăiești” de către beneficiara Gábor Lujza - n.red.), au existat pe scenă sentimente foarte intense și frumoase. Noi, foștii sau actualii beneficiari vă mulțumim și prin acest gest!” - a spus preotul. El a subliniat că nu vrea să uite de unde a plecat, nu vrea să-și întoarcă spatele locului din care a fost ajutat să se dezvolte. În continuare încercăm să redăm un fragment ad litteram din discursul preotului.

„Eu, Kalányos Ottó, un copil țigan, sunt recunoscător pentru ceea ce am realizat cu ajutorul dvs. Bineînțeles, când eram mic, mi-a

fost mereu frică de doamnele și domnii care veneau de la protecția copilului, dar pe măsură ce am crescut, mi-am dat seama că tre-

buie să le mulțumesc multe lucruri. Am simțit că mă țin de mână. Mă încercă un sentiment de bucurie acum, stând în fața oamenilor care

m-au însoțit de-a lungul vieții mele și m-au încurajat. Apoi, fiind mai mare, eu îi vizitam. Bineînțeles, a existat un interes, pentru că mă duceam să iau câte o adeverință, dar cu aceste ocazii abia voiam să plec din birou. A fost atât de bine să discutăm! A fost atât de bine să îi cunosc pe acești oameni care sunt pentru noi, care vor să lucreze pentru noi! Vă mulțumesc pentru această muncă! Poate că acum nu sunt mulți beneficiari actuali aici, dar încerc să vă mulțumesc pentru tot și în numele lor! Am putea spune că în această lume grea nu trebuie să ne descurajăm, ci să ne uităm mereu la faptul că sunt copii, tineri, care din împrejurări familiale nepotrivite, sau chiar din circumstanțe financiare

dificile s-au realizat cu ajutorul dvs. Azi, în primele minute când soseau angajații direcției, domnul Tóni (Farcaș Antal, asistent social al Serviciului Management de caz copii – n.red.) a venit și mi-a spus: „Mă bucur că și tu ești fiul meu!” Dvs., cei care stați aici în scaune, fiecare aveți unul sau mai mulți fii sau fiice de care sunteți mândri, pe care, dacă i-am prezenta aici, am putea concluziona că în ciuda lumii birocratice sau corupte este minunat ceea ce faceți: creșteți copii, îi însoțiți pe tot parcursul copilăriei și a tinereții... Vă mulțumesc pentru asta! Sunt sigur că în afară de nenea Toni mai sunt și alții care m-au ajutat direct, doar că din păcate nu-i cunosc, dar le sunt recunoscă-

tor tuturor! Mi-am atins scopul, am fost hirotonit de Arhiepiscopul Dr. Kovács Gergely și vreau să fiu cât mai fidel mie însumi: vreau să slujesc așa cum faceți și dvs., pentru că simt că acest mod de viață este cel care mă întărește, și vă sunt recunoscător pentru aceste experiențe! Aș dori în viitor să-i cer sfatul domnului director, legat de munca pe care mi-a încredințat-o Părintele Arhiepiscop, pastorală țigănească”, a spus Kalányos Ottó. La final, preotul a cerut binecuvântarea lui Dumnezeu asupra colectivului de lucru al DGASPC Harghita, încheindu-și discursul plin de recunoștință și mulțumiri: „Să vă binecuvânteze Atotputernicul Dumnezeu, Tatăl, Fiul și Sfântul Duh. Amin!”.

Cseke Rozália:

„Mă încred în bunul Dumnezeu: dacă ne dă miel, ne dă și pășune”

Discursul colegei noastre Cseke Rozália a fost precedat de un dans de societate al copiilor cu handicap ușor de la Ocland. Șeful centrului, asemenea unui părinte iubitor, a stat aproape de scenă pe tot parcursul reprezentației pentru a-i încuraja pe dansatori. În scurtul ei discurs, Cseke Rozália s-a referit la experiențele trăite de-a lungul carierei sale de treizeci de ani, la faptul că dificultățile și bucuriile muncii ei au aceeași sursă: creșterea copiilor care au ajuns în sistem, într-o familie extinsă în locul familiei biologice. Ea a mărturisit că a ales această meserie pentru că iubește copiii, iar îndrumările le-a primit de la învățătorul, iar apoi de la profesorii ei. „Am un sentiment de succes atunci când copiii manifestă o atitudine iubitoare, iar în comportamentul lor oglindește tot ceea ce văd, experimentează și învață de la

noi”, a spus șeful centrului. Cseke Rozália a subliniat că acordă o mare importanță pregătirii copiilor, a transferului de valori și creării unei atmosfere familiale în centru. „Sufletul unui copil care a fost rănit la un moment dat, este o zonă sensibilă. Încercăm să le oferim un

mediu și viață care să compenseze experiența trăită înainte de a veni la noi și să le umplem pe cât posibil bagajele cu cunoștințe utile”, a explicat Cseke Rozália. Ea a adăugat: „Este o mare provocare să le creăm necesarul pentru toate zilele, susținerea centrelor direcției

este extrem de dificilă mai ales în acești ani, când trăim vremuri cu deficit financiar. Totuși, până la urmă dificultățile se rezolvă. Am încredere în bunul Dumnezeu: dacă ne dă miel, ne dă și pășune”, și-a încheiat gândurile Cseke Rozália.

Bokor Márton:

„În orfelinatul de la Șumuleu-Ciuc copiii sufereau de foame și frig, au fost abuzați fizic și psihic”

În prima parte a discuțiilor de tip panel retrospectiv, foștii și actualii angajați ai direcției au parcurs cele mai importante momente ale istoriei direcției de la începuturi până în prezent. Printre altele, au atins și tema necesității creării caselor de tip familial în locul orfelinatelor mari. Primul invitat, dr. Bokor Márton a vorbit despre copilăria sa petrecută în orfelinatul de la Șumuleu-Ciuc dar și despre vremurile în care, în calitate de director al spitalului județean, a aprobat și și-a asumat responsabilitatea în minister privind plasarea copiilor de

la „Leagănul de copii” Sânmartin în familiile îngrijitorilor, punând astfel bazele rețelei de asistență maternală profesionistă de astăzi. „Există trei moduri de a frustra un copil, de a-l împinge la periferia societății: atunci când este înfometat, când îi este frig și când este abuzat fizic și psihic. La orfelinat am avut parte de toate cele trei frustrări. În ciuda faptului că în orfelinat funcționa și școala primară, unde învățam împreună cu copiii familiilor din zonă, eram excluși: acei copii nu s-au împrietenit cu noi, ca urmare a educației primite de la părinții lor.

Trăiam într-un sistem militar, care semăna puțin și cu o închisoare” a spus dr. Bokor Márton. El a relatat că educatorii necalificați de atunci îi spuneau mereu să învețe, dar în același timp îl și descurajau, spunând că învață degeaba pentru că nu va izbuti în viață. Cu toate acestea, a avut noroc pentru că i s-a permis să dea examen de admitere la liceu. Acolo a avut parte din nou de excludere. Medicul s-a destăinuit spunând că nu s-a pregătit în mod conștient pentru medicină, ci s-a înscris la facultatea doar din îndărătnicie, pentru a demonstra că

va izbuti. Bokor Márton a amintit că în acea perioadă când a fost director la spitalul județean, nu exista protecția copilului ca instituție, aceste sarcini fiind împărțite altor ministere. „În 1994 a explodat un cazan în «Leagănul de copii» din Sânmartin. Serviciul Internațional de Salvare a Copiilor și-a asumat renovarea căminului, așa că, în ciuda faptului că nu exista o legislație în acest sens, împreună cu conducerea căminului de copii am hotărât de dragul copiilor ca îngrijitorii să-i ia pe cei mici acasă. Ministerul ne-a permis acest lucru pentru că nu am găsit o clădire potrivită în județ pentru găzduirea a 140 de copii slab dezvoltăți. Acești îngrijitori au devenit primii asistenți maternali profesioniști în țară”, a spus dr. Márton Bokor.

Antal Adela:

„În 1997 numărul copiilor a fost redus la jumătate, apoi clădirea «Leagănului de copii» din Toplița a fost renovată și modernizată”

Șefa Centrului de Îngrijire și Asistență pentru Persoanele Adulte cu Dizabilități Toplița, Antal Adela este una dintre cele mai

vechi angajate ale direcției. Ea a început să lucreze în căminul de copii de la Toplița din 1987 ca asistentă medicală, iar în 1999 a preluat con-

ducerea Centrului de Plasament pentru Copii cu Handicap Sever Toplița. În cadrul discuției, ea a rezumat: la înființarea direcției pentru protecția copilului, leagănul de copii funcționa sub autoritatea spitalului orășenesc Toplița cu 60 de copii cu vârste cuprinse între 0 și 3 ani. În 1997 un număr de 30 de copii au fost plasați la Sânmartin, la casa de copii Șumuleu-Ciuc ori s-au întors în familiile lor biologice, așa că instituția și-a continuat activitatea cu 30 de copii. După cum a spus, de la înființarea direcției și până astăzi clădirea a fost reparată și modernizată de mai multe ori. „De-a lungul anilor, beneficiarii au ajuns la maturitate, așa că recent am transformat instituția într-un centru pentru adulți” – a conchis Antal Adela.

Csató Miklós:

„Copiilor le-a făcut bine mediul familial, s-au integrat în comunitate și și-au îmbunătățit rezultatele școlare”

Fostul director adjunct al Casei de copii „Domokos Pál Péter” Șumuleu Ciuc, iar apoi șeful CPF nr.3 Miercurea Ciuc, actualmente pensionar, Csató Miklós a fost primul care a înființat la nivel național (în anul 1994) o casă de tip familial. După cum a povestit, a conștientizat soarta vitregă a copiilor de la orfelinat cu câțiva ani înainte de a ajunge angajatul casei de copii: a întâlnit întâmplător un copil în șaua de la Șumuleu, fapt ce l-a marcat pentru o viață. După schimbarea regimului a ajuns director adjunct la orfelinat și a făcut tot ce a putut pentru a schimba viața copiilor. Astfel, în anul 1994 cu permisiunea Ministerului Educației a luat acasă câțiva copii, iar în 1996 directorul Petres i-a

urmat exemplul. Potrivit lui Csató Miklós, datorită mediului familial copiii care au fost duși acasă s-au

integrat în comunitate, iar rezultatele lor școlare s-au îmbunătățit considerabil.

Bodó József:

„La desființarea Casei de copii de la Cristuru Secuiesc am început activitatea cu 20 de case de tip familial”

Bodó József, șeful CPF nr. 1 Cristuru Secuiesc, lucrează în sistemul de protecție a copilului din 1998 și conduce instituția din același an. El și-a amintit că în momentul când a preluat Casa de copii de la Cristuru Secuiesc acesta avea aproape 550 de locuitori. Bodó József a afirmat că nu va repeta ceea ce s-a spus deja despre condițiile precare care au dominat în casele de copii mari, dar a remarcat că s-a făcut totul pentru a îmbunătăți situația beneficiarilor. „Datorită programului PHARE copiii de la Casa de copii

Cristuru Secuiesc s-au mutat în case de tip familial. În 1998, cu ajutorul unui ONG german, am construit prima casă de tip familial în satul Rugănești, unde au fost plasați 10 copii, și încet s-au construit și următoarele case de tip familial, tot cu ajutor german, dar și norvegian”, a subliniat Bodó József.

Datorită acestor legături, a fost posibil să se înființeze din ce în ce mai multe case de tip familial de la Secuieni până la Odorheiu Secuiesc, copiii crescând astfel într-un mediu familial. „La desființarea orfelinului am început cu 20 de case de tip familial, dar în prezent, din cauza scăderii numărului de

copii, este în scădere și numărul caselor”, a subliniat șeful centrului. El a atins și tema perioadei de tranziție, afirmând că majoritatea copiilor doreau să scape cât mai curând din casa de copii, în timp ce unii ar fi dorit să rămână, pe motiv că împreună aveau un sentiment de securitate mai mare.

Egyed Árpád:

„Județul Harghita și-a asumat un rol de pionierat în demararea schimbării”

Fostul secretar al județului, Egyed Árpád, a subliniat că în momentul în care s-a înființat direcția județul Harghita avea deja bune practici, atât privind rețeaua de asistenți maternali profesioniști cât și primele case de tip familial. „Aș dori să subliniez cât de important a fost factorul uman în ceea ce privește schimbarea și aș dori să menționez aici pe dr. Bokor Márton sau pe Csató Miklós. Bunele practici dezvoltate în Harghita au fost extrem de importante, deoarece acestea au servit drept bază pentru OUG nr. 1997/26”, a spus fostul secretar. Egyed Árpád a menționat că a reușit să coopereze eficient cu fostul director al direcției pentru protecția copilului, Ion Proca, dar și cu directorul Elekes Zoltán, și se consideră norocos că a lucrat cu astfel de colegi.

Ion Proca:

„Nu ar strica dacă angajații din domeniul asistenței sociale s-ar putea pensiona mai devreme și ar primi o pensie specială”

De-a lungul vieții sale, în calitate de profesor, director al direcției pentru protecția copilului, consilier județean și prefect, Ion Proca a urmărit soarta instituției și a bene-

ficiarilor de la înființarea direcției până în prezent, și a acordat o atenție sporită îmbunătățirii și sprijinirii destinelor copiilor. El a amintit cu nostalgie primele

momente după înființarea direcției: „Am fost angajatul numărul unu al direcției. Imaginați-vă, eram director, eram singurul angajat și nici măcar nu aveam un birou.

În prima perioadă am funcționat doar cu câțiva angajați. La acea vreme nu existau bune practici concrete în ceea ce privește activitatea. În ciuda acestui fapt, evenimentele se desfășurau repede, în cadrul programului PHARE și cu ajutorul asociațiilor și fundațiilor străine județul nostru a fost printre primele județe care au înființat casele de tip familial, rețeaua de asistență maternală profesională și o casă pentru studenți”, a explicat Ion Proca. El a mai adăugat: „Ce am făcut, am făcut bine, dar mai repede decât alții. Practic, am încorporat instituția în familie. Unele amintiri sunt atât de emoționante, încât cu greu îndrăznesc să mă gândesc la ele. Oamenii care lucrează în sistem rezolvă cazuri incredibil de dificile, așa că se sting încet, asemenea unei lumânări. Este posibil ca după

un timp să nu mai aibă suficientă energie pentru sarcinile care îi așteaptă. Prin urmare, nu ar strica dacă cei care lucrează în domeniul asistenței sociale ar putea nu doar să se pensioneze mai devreme, ci să primească și o pensie specială”, a afirmat fostul prefect. Ion Proca a declarat că a petrecut ani grei,

dar de succes în direcția pentru protecția copilului, iar realizările de atunci au stat la baza rezultatelor obținute în perioada următoare. „Nu voi putea niciodată să vă mulțumesc pentru sentimentele pe care le-am simțit când am lucrat împreună”, a conchis Ion Proca.

Foști beneficiari și-au găsit locul în societate

Discuțiile de tip panel retrospectiv au continuat cu 7 foști beneficiari care s-au integrat în comunitate, și-au întemeiat o familie și lucrează acasă sau în străinătate. Tinerii au venit cu drag la festivitate, o persoană a sosit de la Cluj și doi au venit din Ungaria. Ei s-au bucurat să-i vadă pe oamenii care cândva i-au îndrumat cu devotament. Au afirmat în unanimitate, că dacă ar fi rămas cu familia lor biologică, probabil că nu ar fi obținut aceste rezultate. Ei au intrat în sistem în vechiul regim, apoi au experimentat perioada de tranziție dar și lumea caselor de tip familial. Am fost curioși să aflăm cum s-au descurcat în viață și cât erau de pregătiți pentru viața independentă?

Liliana Platon:

„Datorită sistemului de protecție a copilului am devenit persoana care sunt astăzi”

Platon Liliana a petrecut 18 ani în Centrul de Plasament Subcetate, între anii 2001 și 2019, până când și-a terminat masterul. Ea a studiat la Liceul „Miron Cristea” Subcetate, apoi și-a continuat studiile la Universitatea Tehnică din Cluj. A părăsit sistemul la 26 de ani, în prezent locuiește la Cluj și lucrează la

o firmă de design. A afirmat că a venit bucuroasă la festivitate, consideră că jubileul este un bun prilej de a-și exprima recunoștința și mulțumirile direcției. „Îmi amintesc cu mult drag de anii petrecuți la Subcetate. Am citit recent o carte și am fost foarte impresionată de ideea că oamenii care au

avut o copilărie fericită și-o amintesc perfect, în timp ce cei care au avut o copilărie tristă își amintesc doar fragmente, probabil se activează un mecanism de apărare care să îi ajute să treacă peste traumele grele din copilărie. În ceea ce mă privește, îmi amintesc doar câteva fragmente din timpul petrecut cu familia mea, iar pe de altă parte, îmi amintesc perfect anii petrecuți în centrul de plasament. Acest lucru le datorez personalului centrului și, în mod special, șefului centrului, doamna Rodica Rizea, pe care o consider un mentor, care a făcut totul pentru a ne asigura o copilărie frumoasă, să ne pregătească pentru viață. Ea a pus mare accent pe educație și învățare, pe pregătirea noastră pentru viața independentă, pentru a avea o viață mai ușoară după ieșirea din sistem. Totodată, vreau să-i mulțumesc și domnului Ioan Rizea, care ne-a învățat să iubim sportul și ne-a ajutat să ne descoperim hobby-urile. Fără sistemul de protecție a copilului nu aș fi aici, nu aș fi obținut rezultatele pe care le-am atins. Protecția copilului m-a ajutat să devin ceea ce sunt astăzi”, a spus Liliana. Întrebată cum a reușit să se integreze în comunitate, ea a răspuns că a întâmpinat multe dificultăți la început, a fost foarte retrasă, iar în primele luni nu prea a comunicat cu cei din jurul ei. „Cu timpul, m-am obișnuit, sunt mulțumită de viața mea și sunt convinsă că dacă nu aș fi intrat în sistem, nu aș fi absolvit facultatea și nici nu mi-aș fi construit cariera. Sistemul a fost cel care mi-a oferit sentimentul de acasă, siguranță și m-a modelat ca persoană”, a conchis Liliana Platon.

Nagy Emese:

„Au fost dificultăți de integrare, noi, tinerii care trăiam în sistem sau părăseam sistemul, eram persoane stigmatizate în societate”

Nagy Emese este cunoscută în zona Ciucului ca o persoană de succes care își crește cei doi copii într-o atmosferă familială echilibrată și fericită alături de soțul ei. Deși a recunoscut public că a trăit în sistemul de protecție a copilului, puțini știu cu ce dificultăți s-a confruntat tânăra. Emese a mulțumit pentru invitație, a rezumat în câteva cuvinte experiențele acumulate în sistem și a explicat de ce a decis în urmă cu câțiva ani să-și asume copilaria petrecută în sistem. „Oamenii din zona Ciucului mă cunosc mai mult sau mai puțin, dacă nu personal, prin produsele mele, fotoliile puf. Am intrat în orfelinatul de la Șumuleu-Ciuc în 1994. Nu voi schița circumstanțele, am fost un miel mic printre 500 de copii. Eram doar un nume pe hârtie”, a mărturisit Nagy Emese. Ea a povestit că în 1997 s-a mutat într-o casă de tip familial împreună cu cei trei frați ai săi. Condițiile erau mult mai bune aici, atmosfera era mai familială, aici experimentat pentru prima dată puterea unei familii și a unei comunități, aici a primit îndrumări cu privire la viitorul ei, încurajare pentru a-și continua studiile și a merge la universitate. „Ulterior, ca student, m-am mutat în casa studențească, care a fost deschisă cât eram la Cluj. Acolo am experimentat independența, educatorii au încercat să ne pregătească pentru ceea ce ne va aștepta în viață, astfel încât, atunci când vom ieși din sistem, să ne putem susține, să ne putem gestiona banii care erau trimiși lunar. Totuși am întâmpinat dificultăți pentru că atâta timp cât am fost în sistem, cineva ne veghea

mereu, era un sistem în spatele nostru, iar la ieșirea mea în lumea mare am rămas sigură, fără să mă pot baza pe cineva sau pe ceva. Fiind copilul unor părinți divorțați, am ajuns la orfelinat din cauza abuzurilor în familie. Deci eram hotărâtă să nu mă întorc acasă”, își amintea tânăra. Ea crede că dificultățile au împins-o mereu înainte, au motivat-o să lupte, au încurajat-o să se integreze. „Am încercat să intru într-un cerc de prieteni care mă acceptă, pentru că am întâlnit și în acest sens dificultăți. După cum a spus adineauri și domnul doctor, am fost persoane stigmatizate în societate, chiar și într-o relație. Dacă se

dovedea că persoana se afla în îngrijirea statului, relația trebuia încheiată imediat din cauza prejudecăților. Tocmai din cauza acestor prejudecăți, în urmă cu câțiva ani mi-am asumat în public copilaria petrecută în sistemul de protecție a copilului. Organizația de femei a UDMR din Miercurea Ciuc mi-a cerut să fac o prezentare ca femeie de succes și atunci a venit momentul în care am simțit că trebuie să mă destăinui, pentru că îmi face bine și mie și le-ar putea da un impuls și celor care au soarta asemănătoare cu a mea, pentru ca să îndrăznească să-și urmeze visele”, a spus Nagy Emese.

Ferencz Gergely Róbert:

„Ar fi necesar să-i învățăm pe copii să muncească, să le inoculăm dragostea pentru muncă, pentru că acesta este drumul spre succes”

De la orfelinatul de la Șumuleu Ferencz Gergely a ajuns într-o casă de tip familial din cadrul CPF nr. 2 Miercurea Ciuc. A absolvit Universitatea Sapientia, Facultatea de Științe Economice, Socio-Umane și Inginerești Miercurea Ciuc, iar în prezent lucrează ca administrator la o firmă de distribuție de bunuri electronice de uz casnic și are o mică afacere. Gergely ține legătura

cu beneficiarii de la CPF nr. 2 și în prezent, le oferă o mână de ajutor, îi îndrumă și le dă un bun exemplu. Tânărul i-a salutat călduros pe cei prezenți și a vorbit cu dragoste despre timpul petrecut în casa familială. „În jurul meu au existat mereu oameni care m-au susținut, de exemplu Adorján Attila (inspector la Inspectoratul Școlar Județean Harghita – n.red.), sau

doamna Angi (Zsurzs Angela, șefa CPF nr. 2 – n. red.) care m-au încurajat și mi-au dat puterea să merg înainte. Cred că pentru a fi oameni de succes nu trebuie să uităm de unde am plecat. Dacă știm de unde am plecat, ne ajută să ne construim viitorul, putem să oferim un bun exemplu generației viitoare și, ca urmare, și ei și noi vom avea succes”, a spus Gergely. Tânărul a accentuat însă, că beneficiarii care trăiesc acum în sistem primesc totul pe tavă, așa că practic nu învață să muncească. „Ar fi necesar să-i învățăm pe copii să muncească, să le inoculăm dragostea pentru muncă, pentru că acesta este drumul spre succes. Dacă le place să muncească, dacă fac totul pentru a fi cea mai bună variantă a lor la serviciu, dacă au încredere că pot lucra orice, atunci au parcurs deja jumătate din drumul spre succes! Cine ar fi crezut acum 16 ani că voi avea o mică afacere, că voi repara laptopuri pentru prieteni și clienți? Sunt convins că toată lumea respectă o persoană căreia îi place să muncească”, a conchis Gergely.

András Ervin:

„Condițiile din Complexul de Servicii Miercurea Ciuc sunt mai bune decât în trecut, la CP Sfânta Ana”

„Mi-am petrecut copilăria în orfelinatul din Cristuru Secuiesc, iar după închiderea acestuia am ajuns în Centrul de Plasament (CP) Ocland, condus de doamna Cseke Rozália. După clasa a VIII-a am fost

transferat la Centrul de Plasament (CP) Sfânta Ana”, a amintit András Ervin. Tânărul a vorbit cu dragoste și recunoștință despre anii petrecuți la Ocland, apoi a menționat că viața la CP Sfânta Ana

nu a fost ușoară, erau mulți tineri într-un singur loc iar educatorii nu puteau acorda timp tuturor. „CP Sfânta Ana a depășit o piatră de hotar când s-a reușit construirea mai multor case de tip familial,

case primitoare și prietenoase pentru beneficiari, condiții pe care din păcate nu le-am trăit în sistem, deși mi-ar fi plăcut să rămân și să mă bucur de ele”, a explicat András Ervin. În ceea ce privește integrarea în societate, tânărul a declarat că s-a descurcat în viață, dar a avut și dificultăți, mai ales după ce a ieșit din sistem. „După absolvirea școlii am mai stat doi ani în centru, apoi cu ajutorul prietenilor am plecat în Ungaria, pentru a participa la un program de voluntariat. După aceea, m-am mutat înapoi în Miercurea Ciuc, mi-am găsit locul și m-am integrat în comunitate”, a conchis András Ervin.

Raffai Gyöngyvér:

„Acum sunt colegă cu foștii mei educatori, dar în același timp ei fac parte din familia mea, ca și cum ar fi bunicii copilului meu”

Raffai Gyöngyvér a fost prezentă la eveniment în dublă calitate: ca fost beneficiar, dar și colegă. Ea lucrează ca educator într-o casă de tip familial a CPF nr. 1 din Cristuru Secuiesc. „În 1997, după moartea tatălui meu am ajuns la casa de copii. Eram sute de copii, a fost foarte greu. A fost o perioadă întunecată din viața mea. În 2000 m-am mutat într-o casă de tip familial în Secuieni, aici deja trăiam ca o familie. Satul, fiind o comunitate mică, a fost primitor. Aici m-am simțit liberă, iar educatorii au fost foarte atenți. Am terminat un liceu religios și a fost de la sine înțeles că vom continua cu toții studiile”, a spus Gyöngyvér. Ea a subliniat că au căutat oportunitățile educaționale împreună cu educatorii ei și au ales Clujul. „Una dintre colegile mele era deja în al doilea an, astfel calea mea era deja bătătorită. Ca student universitar, mi-am petrecut vacanțele în casa

studentească înființată la Cristuru Secuiesc. Aici ne-am susținut unii pe alții foarte mult, atât financiar, cât și psihic”, își amintea tânăra. Ea a adăugat că după facultate s-a înscris la master și și-a căutat un loc de muncă. S-a prezentat la concurs pentru un post de educator în Secuieni pe perioadă determinată. A obținut postul, iar după încetarea raportului de muncă s-a căsătorit. „După câteva luni am aplicat din nou cu succes pentru un post de educator. La douăzeci și ceva de ani, poate nu în mod conștient, dar

îmi doream foarte mult să fac ceva pentru copiii care trăiesc în sistemul de protecție a copilului, îmi doream să fiu alături de ei, iar dacă nu puteam altfel, voiam măcar să-i susțin, dându-le un exemplu, să-i sprijin” a explicat Gyöngyvér. În calitate de fost beneficiar apreciază că în prezent „situația este mult mai bună față de când eram copil, sistemul de protecție a copilului oferă condiții foarte bune acum”. Raffai Gyöngyvér a vorbit și despre sentimentele pe care le-a trăit după nașterea copilului ei. „În cu-

rând am născut un copil și am devenit cu totul altă persoană: am vrut să-i dau totul, am vrut să-i ofer totul copilului meu – tot ce mie nu mi-a fost dat”, a spus tânăra. Ea a subliniat că are o relație bună cu fostele sale educatoare, care acum îi sunt colegi, dar, în același timp, sunt precum membrii familiei, bunicii copilului ei. „Am reușit să mă integrez în comunitate. Pentru mine, cele mai importante lucruri sunt familia mea, copilul meu, sentimentul de apartenență și securitatea”, a conchis Raffai Gyöngyvér.

La discuțiile de tip panel retrospectiv a fost prezentă și Péter-Szabó Mónika împreună cu soțul ei, Péter Alfréd, ambii fiind foști beneficiari ai sistemului de protecție a copilului harghitean. Ei au aflat în ultimul moment despre evenimentul jubiliar și au venit bucuroși să ni se alăture. În ciuda faptului că drumurile lor s-au încrucișat adesea în ultimii ani în sistem, cei doi tineri s-au întâlnit în perioada petrecută la muncă în Germania, apoi au venit acasă și s-au căsătorit. Ei cred că ultimii ani petrecuți în sistem i-au pregătit pentru viața independentă. Au o căsuță într-un sat la câțiva kilometri de Miercurea Ciuc, iar în prezent lucrează în străinătate pentru a o transforma în casa lor de vis.

Moldovan Cătălin Viorel:

„Le datorez mult educatorilor mei care m-au încurajat constant să studiez, și îi sunt foarte recunoscător șefei centrului, doamna Trif Letiția, fără sprijinul ei nu aș fi aici”

Seria discuțiilor de tip panel s-a încheiat cu doi beneficiari ai DGASPC Harghita, studenții Moldovan Cătălin Viorel și Balázs Bence. Cei doi au relatat experiența acumulată în sistem, iar referitor la planurile lor de viitor au dezvăluit că își doresc neapărat să-și continue studiile. S-au exprimat aproape unanim: se simt recunoscători pentru că în casele de tip familial au învățat să fie membri ai unei comunități, s-au putut dezvolta și li s-au deschis oportunități pe care cu siguranță nu le-ar fi avut dacă ar fi rămas cu părinții biologici.

Moldovean Cătălin Viorel avea puțin peste un an când a ajuns în sistem, timp de 9 ani a locuit în familia unui asistent maternal profesionist din Jigodin, căruia îi spune și în prezent mamă, iar când asistentul maternal s-a îmbolnăvit, a fost plasat împreună cu fratele său la Centrul de Plasament (CP) Bilbor, apoi în Centrul de Plasament Subcetate. Acum este student în ultimul an la Universitatea de Arte din Târgu-Mureș, Departamentul Artele spectacolului (Păpuși – Marionete). Viorel a amintit că fratele său studia la o școală specială din centru, iar el învăța la

școala primară din localitate. „La început am devenit ținta copiilor atât la centru, cât și la școală, dar educatoarele și șefa centrului m-au susținut pe tot parcursul anilor. Le mulțumesc educatorilor mei, m-au încurajat constant să studiez, și sunt foarte recunoscător șefei centrului, doamnei Trif Letiția, care m-a ajutat foarte mult, fără sprijinul ei sigur nu aș fi aici”, a spus Viorel. Tânărul a afirmat că își cunoaște părinții biologici, și în ciuda faptului că a suferit enorm când a fost dat în grija statului, consideră că nu s-ar mai putea integra acum în familie.

Balázs Bence:

„Cred că sistemul de protecție a copilului își îndeplinește sarcina pe deplin”

Balázs Bence este student în anul I la Facultatea de Istorie și Filosofie a Universității Babeș-Bolyai. El a afirmat că s-a întors acasă pentru acest eveniment cu bucurie pentru că sistemul de protecție a copilului i-a oferit din prima clipă un cămin, siguranță și o comunitate primitoare. „Acum șase ani, când am intrat în sistemul de protecție a copilului, eram un copil retras. Nu știam cum să caut compania altor copii, dar de când sunt la Frumoasa, datorită schimbării mediului și a faptului că am fost înconjurat constant de copii și tineri m-a ajutat foarte mult în dezvoltarea personalității mele și în regăsirea echilibrului meu”, a spus Bence. El a adăugat că locuiește într-o casă de tip familial, care are caracterul de „acasă”, care oferă un sentiment de siguranță tinerilor. „Când m-am mutat la Frumoasa, am reușit să mă integrez rapid, m-am obișnuit cu mediul înconjurător și am dezvoltat o relație foarte frumoasă cu colegii și cu educatorii mei. Trăim ca o mare familie. Eu cred că sistemul de protecție a copilului își

îndeplinește sarcina pe deplin, dezvoltat pe parcursul acestor ani și acesta este un mare ajutor personal m-a ajutat foarte mult în și acesta este un mare ajutor cei șase ani petrecuți aici. M-am pentru mine”, a conchis Bence.

Suntem recunoscători sponsorilor: Harmopan SA., Restaurantul Alzo, The Choco Project, Búzakalász SRL, Zoo&Com SRL, Mineral Quantum, Hotelul Hunguest Fenyő, V&R.Com, Ilm Com și Asociației cultivatorilor de varză Lăzarea. Fără sprijinul lor altruist, sărbătoarea aniversară nu ar fi fost un succes.

Publicat de: Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita, Miercurea Ciuc, Piața Libertății nr. 5.

Editor: Kovács Anna. Poze: Szökő Sándor. Proiectare, design și tehoredactare: Kovács Anna.

ISSN 2393 – 4344, ISSN-L 2393 – 4336

CĂLĂTORIE ÎN TIMP

**25
ANI**

ÎN FOLOSUL
COMUNITĂȚII

